

HALLÅ DÄR!

Åsa Stenmarck, materialflödesexpert, hållbar konsumtion Naturvårdsverket.

Varför är det viktigt att minska vår användning av plast?

– Vi behöver minska vår användning av alla material, inte bara plast, då det leder till en mer hållbar användning av jordens resurser. Plasten står i fokus dels för att den är gjord av fossilt material (olja), dels för att den finns kvar i naturen väldigt länge om den hamnar där. Minskad plastanvändning kan leda till mindre nedskräpning.

Var finns "plastbovarna" inom idrotten?

– Främst pratas det om spridningen av mikroplaster från konstgräsplaner. Men stora delar av idrotten använder mycket plastprodukter, alltifrån innebandyklubb och hockeyskydd till skor etcetera.

Vad kan ersätta engångsartiklar vid evenemang?

– I många fall flergångsalternativ, exempelvis retursystem för muggar (central diskning krävs). Fundera även över behovet av sugrör, skedar och liknande. Det är viktigt att inte enbart fokusera på plast. Sugrör kan man skippa helt och inte gå över till andra material.

Vad kan ersätta så kallade giveaways (vattenflaskor, nyckelband och så vidare)?

– Ickemateriella gåvor, som välgörenhet. Man kan fundera över om giveaways får den effekt man vill att de ska ha (marknadsföring). Ett steg är att åtminstone göra det möjligt att få välja bort gratisprodukter.

Hur ska föreningarna orka ta ansvar för minskat plastanvändande?

– Börja med det lilla. Finns det enkla saker, som sugrör eller liknande, som enkelt kan plockas bort?

Vädra eller tvätta använda idrottskläder?

– Vädra i möjligaste mån!

Hur snabbt kan en breddförening bli miljösamt?

– Svår fråga, eftersom exempelvis resor måste vägas in. Men att tänka till kring resor, materialanvändning och så vidare är ganska enkelt. Att ha möjligheter för klädbyten och begagnathandel för utrustning, att ha lagoveraller som kan gå i arv etcetera är annat man kan göra.

VISSTE DU ATT ...

... de allra flesta idrottskläder är gjorda av material som polyester, polyamid och elastan? Samtliga är plastfibrer och tillverkas av olja, ett råmaterial som inte är förnybart.

... framställningen av de här syntetfibrerna är energi- och kemikaliekrävande? Det finns dessutom en risk att hälso- och miljöfarliga ämnen används vid tillverkningen.

... syntetfibrer släpper ifrån sig mikroplaster varje gång de tvättas? En del partiklar som spolats ut med tvättvattnet passerar igenom reningsverkens filter och kan hamna i vår natur där de blir kvar under mycket lång tid.

Källa: Naturskyddsföreningen

Tipset! Borsta noga

Fotbollsspelare kan göra stor nytta genom att borsta av skor och kläder efter varje match och träning. I konstgräset finns nämligen granulat, små plastkulor, som lätt fastnar på skor och kläder men som ska vara kvar på planen. Råkar man ändå få med sig granulat hem ska det slängas i soporna – *inte* i toaletten.

Detta är en broschyr från RF-SISU Västra Götaland

Projektledare: Ola Jodal, RF-SISU Västra Götaland, Pernilla Holgersson, Beställargruppen Konstgräs.

Finansiering: Naturvårdsverket genom Beställargruppen Konstgräs.

Produktion: Oiga. oiga.se

Illustrationer: Shutterstock

Så kan idrotten vinna

PLASTMATCHEN

VISSTE DU ATT ...

... i Sverige är 40 % av all plast som sätts på marknaden förpackningar?
... bara 15–20 % av denna materialåtervinns, resten förbränns?
... de flesta sport- och funktionskläder enbart består av plast?

Källa: FTI

Foto: Shutterstock

Tillsammans kan vi göra stor skillnad

ÅR 2050 KAN DET FINNAS mer plast än fisk i världshaven. 95 procent av all plast som hamnar i våra hav blir kvar där och har stor negativ inverkan på den marina miljön.

Varje år tillverkas 280 miljoner ton plast i världen. Det kan jämföras med den årliga produktionen av bomull som ligger på 25 miljoner ton. Bara 9 procent av all plast som produceras återvinns.

PLASTEN FINNS ÖVERALLT, både synlig och osynlig. Den finns i konstgräset på fotbollsplanen, i kaffekoppen i föreningsfikat, i vattenflaskan, i visselpipan, ja till och med i våra kläder. Och eftersom den till 99 procent är gjord av fossila bränslen påverkar plasten vårt klimat.

DET ÄR MED ANDRA ORD DAGS ATT AGERA. Som god samhällsaktör kan idrotten gå i täten för en förändring. Om alla vi – Sveriges drygt 3 miljoner medlemmar i cirka 250 sporter – hjälps åt kan vi med små insatser göra stor skillnad.

DETTA KAN VI GÖRA

	FÖRENING	MEDLEM (aktiv, förälder, supporter)
NU	<ul style="list-style-type: none"> Ersätt engångsmaterial med flergångs. Anordna kläd- och utrustningsbytdagar. Ha tydlig källsortering. Främj samäkning, cykling och kollektivt resande till aktiviteter. 	<ul style="list-style-type: none"> Vädra kläder istället för att tvätta. Ta med egen kopp/mugg. Skippta engångsmaterial. Följ rekommendationerna på anläggningen där du är. Cykla/samåk/åk kollektivt till aktiviteter hellre än i egen bil.
SNART	<ul style="list-style-type: none"> Byt ut giveaways och priser till digitala diton. Se till att föreningskläderna inte innehåller giftiga ämnen. Byt inte leverantör av kläder för ofta, så går de att använda i föreningen under längre tid. Informera aktiva och medlemmar om vad som är viktigt. Anordna städdagar. Håll nere energiförbrukningen. Hyr istället för att äga. 	<ul style="list-style-type: none"> Byt utrustning med andra i föreningen. Skänk till välgörenhet. Tvätta sportkläder av syntet i en tvättpåse som fångar upp mikroplast.
PÅ SIKT	<ul style="list-style-type: none"> Ta fram en hållbarhetspolicy. Informera partners om vad ni vill med ert hållbarhetsarbete. Ställ miljökrav på leverantörer Delta aktivt i miljö- och hållbarhetsarbete. 	<ul style="list-style-type: none"> Delta i skräpplockardagar. Hyr istället för att äga.

En plastskeds resa

– från oljekälla till kaffekopp –

